

پيامبرگرامی اسلام (ص): بهترين سخن ياد خداست و رأس حکمت، اطاعت از اوست.

عنوان درس: اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماریهای شایع در ایران

گروه فراگیر: دانشجویان کارشناسی

نیمسال: اول ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰

مدرس: دکتر علی محمد مختاری

تعداد واحد: ۱ واحد

ساعت کلاس:

روز برگزاری کلاس:

هدف کلی درس: آشنایی فراگیران با اصول اپیدمیولوژی، علل ایجاد و چگونگی انتشار بیماری ها در جامعه، جنبه های پیشگیری و همچنین همه گیرشناسی بیماری های شایع در ایران از دیدگاه اپیدمیولوژی.

اهداف اختصاصی درس

انتظار می رود دانشجو در پایان این درس، موارد زیر را فراگیرد:

۱. ارائه تعریفی جامع از اپیدمیولوژی
۲. اهداف اپیدمیولوژی و کاربردهای آن
۳. مفهوم سلامت و بیماری، سیر طبیعی بیماری و پیشگیری و سطوح آن
۴. تغییرات شدت بیماری، زنجیره عفونت (فرایند عفونت، منابع عفونت و روش های انتقال)
۵. موازن کنترل و پیشگیری
۶. شاخص ها و میزان های بهداشتی و کاربرد آن در اپیدمیولوژی
۷. انواع مطالعات اپیدمیولوژی
۸. غربالگری و نقش آن در کشف بیماری ها و حفظ سلامت مردم
۹. جنبه های اپیدمیولوژیک بیماری های واگیردار (مانند سل، ایدز و ...) و همچنین بیماری های غیر واگیر (مانند بیماری قلبی، سرطان و ...) شایع در ایران

نکات قابل توجه دانشجویان

۱. روش تدریس بصورت سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی است.
۲. حضور منظم و به موقع در جلسات آموزشی در ارزشیابی دانشجو تأثیر دارد.
۳. مشارکت دانشجو در مباحث کلاسی بصورت پرسش و پاسخ و همچنین انجام وظایف و تکالیف محوله از سوی استاد، از وظایف اصلی و مهم وی بشمار می رود.
۴. حضور پویا و فعال دانشجو با مطالعه مباحث قبلی و آمادگی در مباحث درسی، اشتیاق در طرح پرسش و پاسخگویی به سؤالات، علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و نیز تشریح مساعی آموزشی با سایر فراگیران؛ با تشخیص استاد در ارزشیابی پایانی هر دانشجو به طور مجزا تأثیر دارد.

« طرح پیشگام تدریس »

جلسه	موضوع	اهداف کلی و جزئی جلسه
اول	ارایه طرح درس و ارزشیابی آغازین	آشنایی، شرح وظایف و ارزیابی سطح علمی دانشجویان
دوم	مقدمه	تعریف اپیدمیولوژی، سیر طبیعی بیماریها، واژه های متداول در اپیدمیولوژی
سوم	مقدمه ای بر بیماری های واگیر	پدیده کوه یخ، بیماری های واگیر نوپدید و بازپدید، عامل خطر، ویژگی های بیولوژیک عوامل عفونی، روشهای انتقال، ایمنی گروهی، دوره کمون و دوره پنهنای، میزان حمله، پیشگیری
چهارم	شاخص ها و میزان های بهداشتی	نسبت، تناسب، میزان، بروز، شیوع، معیارهای ابتلا به بیماری، معیارهای میرایی، میزان های خام و اختصاصی میرایی، میزان کشندگی، میرایی تناسبی، میزانهای اختصاصی میرایی
پنجم	خلاصه انواع مطالعات	اکولوژیک، مقطعی، مورد-شاهدی، کوهورت
ششم	خلاصه غربالگری	حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت و منفی
هفتم	بیماری های شایع در ایران	بیماری سل - بیماری مالاریا
هشتم	بیماری های شایع در ایران	بیماری سالک - بیماری ایدز
نهم	بیماری های شایع در ایران	بیماری هاری - بیماری های قلبی - مقدمه ای بر سرطان ها

مبنای ارزشیابی دانشجو

ردیف	شرح فعالیت	درصد
۱	حضور منظم و شرکت فعال در مباحث درسی	۱۵٪
۲	آزمون های کلاسی و انجام تکالیف درسی و گزارش دهی	۱۰٪
۳	آزمون میان ترم (در صورت عدم برگزاری، نمره مربوطه به آزمون پایانی افزوده خواهد شد)	۲۵٪
۴	آزمون پایانی	۵۰٪

منابع اصلی

۱. اپیدمیولوژی لئون گوردیس
 تألیف لئون گوردیس
 مترجم: دکتر حسین صباغیان - دکتر کوروش هلاکویی نائینی
۲. مرجع اپیدمیولوژی بیماری های شایع در ایران
 تألیف: شورای نویسندگان با سرپرستی دکتر پروین باوری
 این کتاب در سه جلد (بیماری های واگیر و غیرواگیر و سرطان ها) تهیه و به عنوان یکی از مهم ترین منابع اپیدمیولوژی بیماری های شایع ایران اعلام شده است.